

*Konstnärsnämnden
The Swedish Arts
Grants Committee*

Maria skolgata 83
SE-118 53 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 550 00
info@konstnarsnamnden.se
www.konstnarsnamnden.se

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

ku.remissvar@regeringskansliet.se

YTTRANDE
2017-05-16

Dnr Ku2017/00761/KO
Dnr KN2017/2075

Betänkandet Ds 2017:8, Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop

Sammanfattning

Konstnärsnämnden anser att betänkandet är väl grundat och genomtänkt. Vi har dock synpunkter på tre av förslagen:

- Konstnärsnämnden avstyrker förslaget att konst- och kulturfrämjande verksamhet tas bort ur förordningens lista över stödberättigade ändamål.
- *Om* den konst- och kulturfrämjande verksamheten ändå lyfts ut ur förordningens lista måste den på annat sätt förtydligas i förordningen och/eller inbegripas i Kulturrådets uppföljning av horisontella, verksamhetsområdesövergripande frågor.
- Uppdraget att utveckla en mer ändamålsenlig uppföljning bör ges till Myndigheten för kulturanalys som dels har en självständig ställning och dels redan har i uppdrag att främja utvecklingen av utvärderings- och analysmetoder samt löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.
- Konstnärsnämnden tillstyrker förslaget att samtliga landsting ingår i modellen. Myndigheten vill samtidigt framhålla betydelsen av att bättre utreda förhållandet mellan region och storstadskommun samt förvalta tidigare erfarenheter.

2.2 Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning

Konstnärsnämnden avstyrker förslaget att konst- och kulturfrämjande verksamheten tas bort ur förordningens lista över stödberättigade ändamål. *Om* den konst- och kulturfrämjande verksamheten ändå lyfts ut ur förordningens lista måste den på annat sätt förtydligas i förordningen och/eller inbegripas i Kulturrådets uppföljning av horisontella, verksamhetsövergripande frågor.

Den problemformulering som ligger till grund för förslaget är att ”konst- och kulturfrämjande verksamhet har visat sig svår att avgränsa” (Ds 2017:8, s. 22). Vi menar att den konst- och kulturfrämjande verksamheten har stor betydelse då den främjar kulturlivets utveckling i nära samarbete med aktörer på olika nivåer och delar av samhället. Arbetssätten varierar utifrån regionala förutsättningar och behov. Den konst- och kulturfrämjande verksamheten är därför, per definition svår att avgränsa vilket borde ses som en fördel i sammanhanget, inte som ett problem.

Kultursamverkansmodellen har dubbla syften och ”balanserar mellan kraven på likvärdighet och regional variation” (Ds 2017:8, s. 20). Modellen har däremot, som vi vet, inte inneburit några större förändringar vad gäller den regionala variationen. Den konst- och kulturfrämjande verksamheten, menar vi, kan vara av stor betydelse för en sådan utveckling.

Vi vill i sammanhanget påminna om den otydliga roll som kulturmiljöarbetet fick inom museiverksamheten och som nu ska åtgärdas genom ett tillägg i förordningen (prop. 2016/17:116). Konstnärsnämnden anser att om den konst- och kulturfrämjande verksamheten tas bort ur förordningens lista över stödberättigade ändamål är det av största vikt att verksamheten istället lyfts fram som ett horisontellt perspektiv i Kulturrådets uppföljning.

Konst- och kulturfrämjande verksamhet är ett litet område i jämförelse men som till störst del finansieras med offentliga medel (enligt Kulturrådets uppföljning för 2014, s. 23). Därför är det en stor risk att verksamheten inte kommer att stödjas om det tas bort ur förordningens lista över stödberättigade ändamål.

Avslutningsvis vill vi påtala att det inte anges några tydliga skäl i förslaget varför Bild- och formområdet bör pekas ut som enskilt område i modellen fr.o.m. 2018. Istället beskrivs arbetet med bild och form som framgångsrikt i det regionala arbetet. Vår uppfattning är att området även ges en bra beskrivning i de regionala kulturplanerna. Vad som ska uppnås genom att formulera det som utpekade område framgår inte. Inte heller vilka risker det eventuellt kan innebära.

2.3 Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen

Konstnärsnämnden stödjer förslaget att filmområdets roll och utveckling inom kultursamverkansmodellen bör utvärderas. Vi vill dock förtydliga att en sådan utvärdering behöver ställa filmen inom kultursamverkansmodellen i relation till en större helhet. Dels i relation till andra kultur- och konstområden, som en del av den bredare kultur- och konstnärspolitik. Dels i relation till övriga offentliga stöd samt finansiering av filmen/den rörliga bilden både som konstområde och som ”bransch”, i meningen kulturell näring.

2.4 Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar

Konstnärskämnden stödjer förslaget.

2.5 Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen

Det anges inga skäl i betänkandet till förslaget att samtliga landsting ska omfattas av modellen annat än att det var och alljämt är syftet med modellen och att vi idag har parallella system. Konstnärskämnden stödjer också förslaget att samtliga landsting är med i modellen. Vi menar att Kulturrådet och statens roll blir tydligare när alla landsting omfattas av modellen. Vi vill dock framhålla betydelsen av att ytterligare utreda förhållandet mellan region och storstadskommun och dra lärdom av tidigare erfarenheter.

2.6 Samråd med det civila samhället

Konstnärskämnden stödjer förslaget att landstingen utvecklar metoder för hur dialogerna med civila samhället kan formaliseras.

2.7 Om dialogen med nationella och regionala företrädare

Konstnärskämnden stödjer förslaget att utveckla dialogen med nationella och regionala företrädare. Det är en dialog som kan ha stor betydelse vad gäller kulturplanernas inordning i länens regionala utvecklingsstrategier och att kulturplanerna verkar i samklang med dessa och inte underordnas andra mål.

2.8 Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen

Konstnärskämnden anser att uppdraget att utveckla en mer ändamålsenlig uppföljning bör ges till Myndigheten för kulturanalys.

Anledningen till Konstnärskämndens invändning mot förslaget att ge Statskontoret uppdraget är att utveckling av en ändamålsenlig uppföljning kräver kunskap om hur kultur- och konstområdena fungerar. Om utveckling av uppföljningen sker utan kännedom om området och politikens utveckling är risken stor att kulturens reduceras till ett instrument för andra mål.

Förslaget att ge Kulturanalys uppdraget ser vi som självklart dels för att de ju har en självständig ställning i relation till förvaltningen och dels har i uppdrag att främja utvecklingen av utvärderings- och analysmetoder samt löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.

Vi anser också att utveckling av uppföljningen bör göras i samverkan med andra kulturmyndigheter med långvarig erfarenhet och kännedom om kultur- och konstområdenas förutsättningar samt målens innebörd.

Uppföljning är ett mäktigt styrmedel och resultaten behöver säga något väsentligt om utvecklingen mot de kulturpolitiska målen.

3 Konsekvenser

Eventuella konsekvenser av att ta bort konst- och kulturfrämjande verksamhet i förordningen utvecklas inte i konsekvensanalysen.

Eventuella konsekvenser av att bild- och formområdet listas i förordningen utvecklas inte i konsekvensanalysen.

Eventuella konsekvenser av att Stockholm tas upp i modellen utvecklas inte i detta avsnitt.

Beslut i detta ärende har fattats av Konstnärsnämndens styrelse den 15 maj 2017.

Föredragande tjänstepersoner har varit utredare Bitte Jarl och Åsa Wall.

Gunilla Kindstrand
Ordförande

Åsa Finnström
Ställföreträdande direktör